

Integrale aanpak Uitgaansomgeving Inspiratiekaart

Inspiratiekaart Integrale aanpak Uitgaansomgeving

Een **integrale aanpak** gericht op alcohol- en drugspreventie betekent dat er interventies en maatregelen ingezet worden die gericht zijn op de uitgaanders en de omgeving en gebaseerd zijn op verschillende pijlers. Het is effectiever om op meerdere pijlers tegelijkertijd in te zetten. De pijlers voor de uitgaanssetting worden op deze pagina beschreven.

Het gebruik van alcohol en drugs in de uitgaansomgeving zorgt voor overlast en gezondheidsincidenten. Daar kunnen hoge kosten aan verbonden zitten, bijvoorbeeld in de vorm van zorgkosten, of kosten als gevolg van vernieling. Daarom is het belangrijk dat je als gemeente weet hoe je een *integrale* aanpak in de uitgaansomgeving kunt vormgeven. In een integrale aanpak werk je aan het voorkomen van problemen en het scheppen van duidelijkheid over wat professionals kunnen doen wanneer er wel problemen of incidenten zijn. Inzet op een integrale aanpak maakt een uitgaansomgeving gezonder, veiliger en aantrekkelijker.

Een integrale aanpak betekent dat er gelijktijdig én in samenhang op meerdere pijlers van preventie wordt ingezet. Een pijler is een bouwsteen van preventie. Er zijn veel verschillende pijlers van preventie in omloop. Welke pijlers gebruikt worden hangt o.a. af van setting (bijv. school, uitgaansomgeving, werkomgeving) en het

doel van de aanpak. Voor de uitgaanssetting spreken we van de volgende pijlers, gebaseerd op internationale integrale aanpakken en de pijlers van het RIVM:

- 1) Voorlichting en educatie,
- 2) Signalering, advies en ondersteuning,
- 3) Fysieke omgeving en
- 4) Afspraken, regelgeving en handhaving.

Daarnaast is er een overkoepelende pijler: mobilisatie van stakeholders. Deze is voorwaardelijk. Hier moet in alle gevallen aan voldaan zijn om de integrale aanpak ook succesvol te kunnen implementeren.

Klik op de pijlers
voor meer informatie.

Bestaande integrale aanpakken

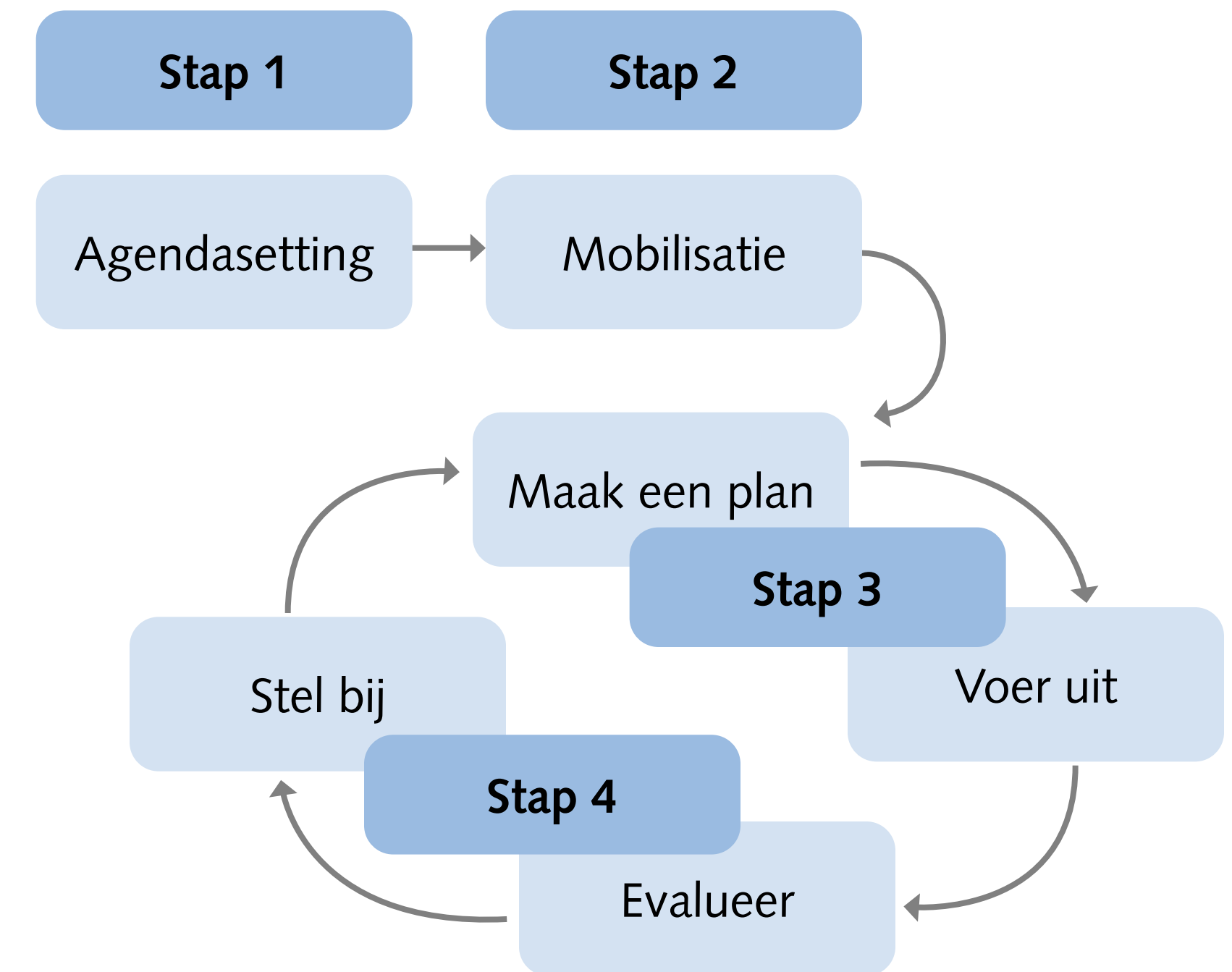
Het concept voor een integrale aanpak is niet nieuw. Er bestaan al verschillende integrale aanpakken die gemeentelijk in te zetten zijn, zoals de Aanpak doorschenken bij dronkenschap, de (studenten)tijd van je leven!, de leidraad Alcohol, drugs en roken op evenementen, Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan (CCV, gericht op veiligheid) en Skip die Trip. Deze aanpakken richten zich op specifieke gedragingen, doelgroepen of omgevingen. De stappen en pijlers in deze aanpakken komen grotendeels overeen, maar worden soms net anders benoemd of ingedeeld. Een overkoepelende integrale aanpak gericht op zowel alcohol- en drugspreventie in de uitgaansomgeving ontbreekt nog.

Hoe gebruik je deze inspiratiekaart?

Deze inspiratiekaart biedt een overzicht van activiteiten die gemeenten, horecaondernemers, instellingen voor verslavingszorg en andere partijen kunnen inzetten in een integrale aanpak in de *reguliere* uitgaansomgeving. Het gaat dus niet direct om festivals of grotere evenementen. Desalniettemin kan veel informatie voor festivals of evenementen vertaald worden naar de reguliere horeca. Om te komen tot een integrale aanpak in de uitgaanssetting kun je de stappen volgen uit de Aanpak doorschenken bij dronkenschap of van STAD (STockholm prevents Alcohol and Drug problems).

Blijf in contact met de regionale instelling voor verslavingszorg

Voor advies over en het ondersteunen bij een veilige uitgaansomgeving is het belangrijk om de regionale instelling voor verslavingszorg te betrekken. Zij kunnen voorlichting en training geven. Ook weten ze wat er lokaal speelt en kunnen ze advies geven over verschillende onderdelen, zoals het nalevingsbeleid.

Figuur 1: Stappen integrale aanpak, naar voorbeeld aanpak doorschenken bij dronkenschap

Deze inspiratiekaart is een greep van best practices, goed onderbouwde of evidence-based interventies en maatregelen in de uitgaansomgeving. Het is geen uitputtende lijst, maar bedoeld ter inspiratie.

Pijler 0: Community mobilisatie

Het mobiliseren van de community (de samenwerkingspartners) is cruciaal voor het vormen en slagen van een integrale aanpak. Bij community mobilisatie wordt gewerkt aan het creëren van bewustwording over het belang van alcohol- en drugspreventie en het mobiliseren van stakeholders. Het gaat daarnaast over samenwerken. Alle partijen moeten zich willen inzetten om samen te werken aan de integrale aanpak. Een eerste stap hierin is het organiseren van een startbijeenkomst met alle mogelijke partijen en hun betrokkenheid te onderzoeken. Eventueel kan het ook geagendeerd worden bij al bestaande overlegstructuren.

Motieven en weerstanden

Voor het slagen van een integrale aanpak is het cruciaal dat alle partijen daadwerkelijk betrokken zijn. Hiervoor kun je de motieven en weerstanden om deel te nemen aan een integrale aanpak in het uitgaansleven zichtbaar en bespreekbaar maken. Pas als je weet wat er speelt, kan je acties ondernemen om barrières weg te halen.

Scanner Uitgaan, Alcohol en Drugs

De Scanner Uitgaan, Alcohol en Drugs kan ingezet worden om de aard en omvang van een probleem in de uitgaanssetting met alcohol en/of drugs in kaart brengen. Een belangrijk onderdeel van een Scanner is het uitvragen van de lokale kennis die bij de verschillende partijen aanwezig is over alcohol en/of drugs in de uitgaansomgeving.. Door hun betrokkenheid bij de Scanner vergroot je de kans op een succesvolle ontwikkeling en implementatie van een integrale aanpak (vergroten draagvlak). De Scanner kan worden uitgevoerd door de regionale instelling voor verslavingszorg, de GGD en het Trimbos-instituut.

Werkgroep

Structurele betrokkenheid bij een integrale aanpak in de uitgaansomgeving is cruciaal voor het slagen ervan. Het vormen van een werkgroep met bijvoorbeeld de horeca, beveiliging, de instelling voor verslavingszorg en de politie is de ideale manier om de betrokkenheid te formaliseren en te faciliteren. De gemeente kan de regie nemen voor

het vormen van een werkgroep. De afspraak om deel te nemen kun je vastleggen in een horecaconvenant. Naast de formele werkgroep is het goed om regelmatig informeel contact te hebben met de betrokken partijen.

Leeftijdsgenoten en ouders

De uitgaanders zelf, hun leeftijdsgenoten en ouders kun je betrekken in de aanpak. Bijvoorbeeld door hen voor te lichten over de risico's van alcohol en drugs (zie pijler 1). En door hen te vragen wat voor hun nodig is voor een veilig, gezond en gezellig uitgaansleven. Dit kun je bijvoorbeeld doen door het organiseren van avonden over de uitgaansomgeving of de nachtvisie en hier ook uitgaanders en hun ouders voor uit te nodigen of aan het woord te laten.

Collectieve horecaontzegging (CHO)

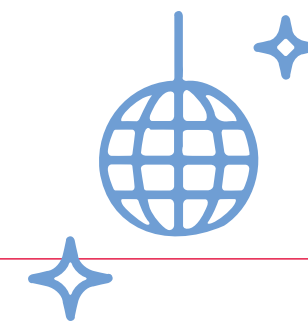
Horeca kunnen mensen die overlast geven of crimineel gedrag vertonen uit hun zaak weren met een collectieve horecaontzegging (CHO). Dit is aan te bevelen als verschillende horecaondernemingen overlast ondervinden van dezelfde personen. Bij een collectieve horecaontzegging werkt de horeca samen met de gemeente, politie en het openbaar ministerie om overlast te voorkomen. Een CHO kan ook een zorgcomponent bevatten. Met alleen straffen los je de problematiek namelijk vaak niet op. Het is verstandig om naast de straf naar het individu te kijken. Hierbij kan afgestemd worden met de lokale IVZ. Zij kunnen hier een signalerende rol spelen.

Pijler 1: Voorlichting en educatie

Onder voorlichten verstaan we het geven van informatie. Meestal gaat dit over informatie aan de uitgaander zelf, bijvoorbeeld over een bepaalde drug of over bepaalde handelingsperspectieven. Het hebben van de juiste info is een van de voorwaarden voor gedagsverandering; als je niet weet wat je huidige gedrag voor gevolgen heeft en niet weet wat de alternatieven zijn, zal je niet zo snel iets veranderen.

Voor uitgaanders

Informatie over alcohol, drugs en roken

Voor informatie en advies over alcohol, drugs en roken kan iedereen terecht op [alcoholinfo](#), [drugsinfo](#), [rokeninfo](#). Mensen kunnen hier ook per telefoon, mail of chat (anoniem) hun vragen stellen over allerlei onderwerpen. Wanneer gebruikers willen stoppen of minderen kunnen zij hier ook (anoniem) terecht voor advies. Mensen die bij het uitgaan drugs gebruiken of dat overwegen te doen kunnen terecht bij [Drugs&Uitgaan](#) of

Unity. Daar vinden zij informatie over het gebruik en (het beperken van) de gezondheidsrisico's van deze middelen. Regionale instellingen voor verslavingszorg hebben vaak eveneens een website met informatie over alcohol en drugs, en een infolijn die gebeld kan worden voor informatie en advies.

Festival Oneliners

Festival Oneliners is een online interventie in de vorm van een game. Het is gemaakt om jongeren (16-20 jaar) die mogelijk met drugs in aanraking (gaan) komen, te helpen om nee te zeggen tegen drugs. De game speelt zich af op een festival, waarbij de jongeren te maken krijgen met verschillende situaties en keuzes. Gedurende de game kunnen de jongeren 'oneliners' verzamelen die hun kunnen helpen drugs af te wijzen. De game staat op de website www.drugsenuitgaan.nl.

Uitgaanscheck

De uitgaanscheck is een online test voor uitgaanders over: alcohol- en drugsgebruik, vandalisme, geweld, onveilige seks, gehoorschade en veilig thuiskomen na het stappen. De gepersonaliseerde uitslag geeft de invuller een beeld van wat diegene al goed doet, waar mogelijkheden voor verbetering

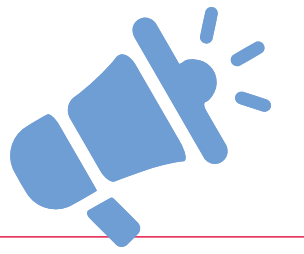
liggen en welk gedrag echt risicovol is. Ook krijgt de invuller per categorie adviezen en eventueel doorverwijzing naar hulp.

Drugstestservice

Mensen kunnen hun drugs laten testen op inhoud bij een van de 32 drugstestlocaties in Nederland, als onderdeel van het Drugs Informatie en Monitoring systeem (DIMS). Het bezoeken van de testservice gaat vaak samen met een gesprek met een preventiemedewerker. Dankzij de drugstestservice kunnen preventiewerkers direct in gesprek met personen die drugs willen gebruiken, en hen informatie over de risico's van drugsgebruik of harm-reductie tips meegeven. Dankzij de monitorfunctie kan het DIMS direct waarschuwen wanneer een verontrustende stof wordt gevonden op de drugsmarkt waarvan het gebruik grote risico's vormt voor de volksgezondheid (zie ook Red Alert app).

RedAlertApp

De RedAlertApp is een applicatie behorend bij het landelijk waarschuwingssysteem. App-gebruikers krijgen informatie over (extra) gevaarlijke drugs op de drugsmarkt. In de app staat een 'zwarte lijst' die regelmatig geüpdate wordt n.a.v.

Via campagnes

data vanuit het DIMS. Op de zwarte lijst staan drugs die mogelijk extra risico's met zich meebrengen, inclusief meer informatie over het middel en handelingsperspectieven wanneer app-gebruikers een middel uit de lijst herkennen. In het geval van een levensgevaarlijke drug kan landelijk een Red Alert protocol worden gestart. Hierbij krijgen app-gebruikers een pushbericht over het specifieke middel en wordt landelijk de media op de hoogte gebracht. Verder geeft de RedAlertApp aan hoe en waar je drugs kunt laten testen en krijgt men tips om de risico's van drugsgebruik te beperken.

Peer-to-peer educatie

Een vorm van voorlichting door vrijwillige *peer-educators* die zijn getraind door preventiemedewerkers van de instellingen voor verslavingszorg. Zij geven uitgaanders informatie over de effecten en risico's van alcohol en/of drugs, hoe zo veilig mogelijk te gebruiken en mogelijkheden om te minderen en stoppen. Een voorbeeld hiervan is Unity die op feesten en festivals staat.

Bewustwordingscampagne over drugs: wel of geen goed idee?

Bewustwording van risico's alléén, bijvoorbeeld via campagnes of voorlichting, leidt niet tot gedragsverandering. Maar dit kan leiden tot normalisering van drugsgebruik en stigmatisering van de gebruiker. Voorlichting over de risico's van drugs is wel belangrijk, maar moet wel aan voorwaarden voldoen om enig effect te hebben: het moet betrouwbaar zijn, handelingsperspectief bieden, worden gericht op de juiste doelgroep én onderdeel zijn van een integrale preventieaanpak.

Lees meer over waarom een landelijke bewustwordingscampagne over drugs geen goed idee is en hoe een landelijke bewustwordingscampagne over drugs een goed idee kan worden.

Seksueel grensoverschrijdend gedrag

Onder invloed van alcohol en drugs kunnen grenzen vervagen en signalen minder goed verwerkt worden. Dit vergroot de kans op seksuele grensoverschrijding. De Ben je oké?-campagne maakt grenzen en wensen bespreekbaar bij het flirten of daten, onder andere in de uitgaanssetting. Online is er informatie te vinden om ongewenst seksueel gedrag bespreekbaar te maken: wat doe je als je het ziet, en hoe ga je om met de reactie van de ander. Verder is er een Toolkit Hier is het oké voor uitgaansgelegenheden met posters, video's, checklists en instructiekaarten.

Ben je Bob, zeg het hardop!

De Bob-campagne van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat en verschillende campagnepartners, richt zich op het voorkomen van rijden onder invloed van alcohol. Ze motiveren iedereen die met de auto komt om vooraf met elkaar de Bob-afpraak te maken. Degene die de Bob is, drinkt geen druppel alcohol. Evenementen kunnen het Bob-campagneteam inschakelen. Verder is er een kennistest over rijden onder invloed. Goed om te weten is dat de Bob-campagne ook in samenwerking is met Stichting Verantwoorde Alcoholconsumptie (STIVA). STIVA is een

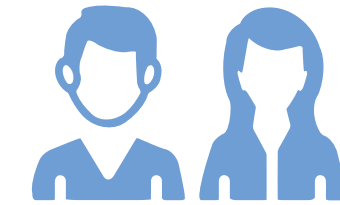
partner van de Nederlandse producenten en importeurs van bier, wijn en gedistilleerde dranken.

Rij drugsvrij

TeamAlert motiveert jongeren met de campagne Rij drugsvrij om na een festival of een avondje uit een veilige trip naar huis te regelen. Er zijn verschillende video's en er is een kennistest over de wachttijden voordat iemand weer kan rijden na drugsgebruik na drugsgebruik.

NIX18

De NIX18 campagne draagt bij aan de norm dat het gewoon is om geen alcohol te drinken en niet te roken voor je 18e. De campagne richt zich vooral op het bereiken van de omgeving van jongeren en in tweede instantie op jongeren zelf. Per setting/doelgroep is er verschillend materiaal beschikbaar.'

Voor ouders

Ouders kunnen bijdragen aan een veiliger uitgaansgedrag van hun kind.

Helder Opvoeden

Helder Opvoeden ondersteunt ouders met informatie over opvoeding, uitgaan en middelengebruik. Het aanbod bestaat uit de website www.helderopvoeden.nl en bijbehorende sociale media ([Instagram](#) en [Facebook](#)). Ook zijn er diverse folders voor ouders en worden er bijeenkomsten aangeboden via GGD'en en instellingen voor verslavingszorg.

Materialen en voorbeelden zijn te vinden in de [Toolbox](#).

Stappen met ouders

Soms organiseren samenwerkingspartners een informatieve kroegtocht voor ouders over uitgaan. Hoe ziet het uitgaansleven er tegenwoordig uit? Wat doen horeca, gemeente, politie en andere partijen om het uitgaansleven leuk en veilig te houden? Wat verwachten zij van hun

(jonge) gasten? Deze bijeenkomsten kunnen in sommige gevallen ook online worden georganiseerd. Ouders krijgen een rondleiding in het uitgaansgebied of in één of meer horecagelegenheden en de GGD of instelling voor verslavingszorg gaat met ouders in gesprek over hun rol. Gezien de uiteenlopende belangen van de betrokken partijen is het belangrijk dat de gemeente, GGD of instelling voor verslavingszorg de bijeenkomst coördineert en dat de bijeenkomst deel uitmaakt van een integrale aanpak inclusief regelgeving en handhaving. Horecavertegenwoordigers vertellen dan over wat zij doen op preventie en hoe zij wetgeving naleven. Zij kunnen dan ook aangeven wat de naleving lastig maakt en waarom ouders ook alert moeten blijven.

Pijler 2: Signalering, advies en ondersteuning

Onder signalering, advies en ondersteuning valt met name het trainen van professionals in het uitgaanscircuit, zoals horeca- en festivalpersoneel, bedrijfsleiders en horecaondernemers.

Sociale Hygiëne

Er moet bij bedrijven die alcohol schenken en/of verkopen tijdens openingsuren altijd minimaal één persoon aanwezig zijn die het diploma Sociale Hygiëne heeft. Je leert onder andere hoe je het beste in actie kunt komen als iemand onder invloed is van alcohol of drugs.

Barcode-training

Training voor horecamedewerkers, -bedrijfsleiders en -ondernemers over omgaan met alcohol en drugs in de horeca. In de training wordt ingegaan op de wettelijke kaders voor het schenken van alcohol, de werking van alcohol en drugs, het herkennen van dronkenschap en drugsgebruik, adequaat reageren op tegenwerkend gedrag aan de bar en afspraken maken in het kader van het bedrijfsbeleid. Ook leer je om te gaan met incidenten. De Barcode-training worden gegeven door de instellingen voor verslavingszorg.

Instructie Verantwoord Alcohol schenken (IVA) voor barvrijwilligers bij verenigingen

Om alcohol te schenken moeten verenigingen beschikken over gekwalificeerd barpersoneel. Dit zijn meestal vrijwilligers die werkzaam zijn achter de bar van een sportclub, studentenvereniging of tijdens festivals en evenementen. Op het moment dat er alcohol wordt geschonken, moet er minimaal één persoon aanwezig zijn die ofwel de Verklaring Sociale Hygiëne bezit ofwel een Instructie Verantwoord Alcohol schenken (IVA) heeft gevolgd. Of elke barvrijwilliger/medewerker de IVA moet hebben gevolgd verschilt per gemeente. Vraag daarom altijd de regels na bij de gemeente. Het is wel aan te raden dat iedereen die achter een bar staat de IVA of e-learning verantwoord alcohol verstrekken volgt. Of diegene alcohol schenkt of niet. De IVA en de e-learning trainen barvrijwilligers en horecapersoneel om op een verantwoorde manier alcohol te schenken. IVA-trainingen kunnen worden gegeven door de regionale instelling voor verslavingszorg.

Kennis over alcohol en drugs bij EHBO-medewerkers

EHBO-medewerkers op evenementen of in andere uitgaansgelegenheden beschikken bij voorkeur over kennis van gezondheidsincidenten door alcohol en drugs. Dat bevordert adequate herkenning en behandeling. Door adequaat te handelen kunnen verdere problemen voorkomen worden. Een voorbeeld is de training Eerste Hulp bij Drank- en Drugsincidenten voor horeca- en veiligheidspersoneel, politie en EHBO-vrijwilligers. Op grotere evenementen kunnen partijen zoals de Event Medical Service (EMS), of witte kruis evenementenzorg worden ingezet.

Training Omgaan met ongewenst gedrag en agressie

De training Omgaan met ongewenst gedrag en agressie in de horeca van Koninklijke Horeca Nederland en Instituut voor Veiligheid & Milieu is gericht op horecaondernemers en -medewerkers. De training helpt agressief gedrag te herkennen en verminderen.

Training Sociale veiligheid ('Safer Clubbing')

De training gaat over het thema sociale veiligheid in uitgaansgelegenheden en wordt gegeven door Koninklijke Horeca Nederland in samenwerking met IVY. De training Safer Clubbing is bedoeld om handvatten te bieden aan horeca- en nachtpersoneel om preventief en de-escalerend te handelen in ongewenste situaties. Met als doel een sociaal veiligere en inclusievere plek creëren in het nachtleven.

Good practice: Social Awareness Teams

Een Awareness Team is een groep mensen die werkt op een evenement en fungeert als brug tussen bezoekers en beveiliging of EHBO. Een Awareness Team werkt signalerend, de-escalerend en staat in voor de veiligheid van alle mensen die zich op dat event bevinden. Medewerkers moeten wel een training ontvangen voor ze deel kunnen nemen aan een Awareness Team. Hoewel het nog niet in het landelijke aanbod van de instellingen voor verslavingszorg zit, kunnen zij hier het beste in ondersteunen.

Pijler 3: Fysieke omgeving

Het doel van omgevingspreventie is om gezonde keuzes makkelijker te maken en blootstelling aan ongezond en risicovol gedrag te beperken. Omgevingspreventie kan breed zijn (over de hele samenleving), of in een specifieke setting (zoals specifieke horecagelegenheden of de uitgaansomgeving inclusief de straten). Voor de huidige inspiratiekaart richten we ons enkel op maatregelen van/voor de horecaonderneming. Lees de factsheet Omgevingspreventie in de uitgaansomgeving voor meer informatie.

Omgevingsgerichte preventie richt zich op de 'automatische' gewoontegedragingen. In het uitgaansleven kan je omgevingspreventie inzetten om het gebruik van alcohol en drugs te ontmoedigen met fysieke veranderingen en door gezonde keuzes makkelijker te maken. Dit kan gaan over veranderingen in de eigenschappen van voorwerpen, of de plek waar ze staan. Denk onder andere aan alcoholische dranken meer uit het zicht en alcoholvrije opties beter zichtbaar te maken, of alcoholreclame beperken. Een ander voorbeeld is het zorgen dat het geluidsvolume niet te hoog staat. Een hoger geluidsvolume

gaat samen met meer en sneller drinken van alcohol. En door bijvoorbeeld drinkglazen langer en dunner te maken, consumeren bezoekers minder alcohol zonder dat ze dat zelf direct doorhebben. Onder fysieke maatregelen vallen ook de algehele sfeer en inrichting van de horecazaak. Denk hierbij aan het vermijden van platte oppervlakten op wc's, het vermijden van donkere hoekjes, niet te hoge temperaturen, goede ventilatie en goede doorstroom van het uitgaanspubliek.

Ook via belastingen, prijsbeleid en subsidies kan je de fysieke uitgaansomgeving veranderen. Zoals hogere prijzen van alcohol ten opzichte van non-alcoholische dranken. Zo worden bezoekers aangemoedigd ook alcoholvrij te drinken. Ook afspraken over openingstijden en verkooppunten kunnen (overmatig) middelengebruik omlaag brengen. Zie hiervoor pijler 4.

Pijler 4: Afspraken, regelgeving en handhaving

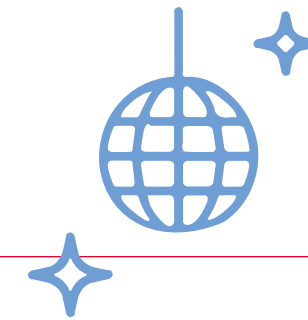
Onder de pijler afspraken, regelgeving en handhaving vallen bijvoorbeeld controles binnen het nachtleven die door de politie of de gemeentelijke handhaving (boa's) uitgevoerd worden. Instrumenten en adviezen ter ondersteuning van de handhaving vallen eveneens onder deze pijler.

Afspraken en regelgeving

Voor het slagen van een integrale aanpak in de uitgaansomgeving is het essentieel om afspraken met elkaar te maken over de invulling van de aanpak. Dan kan het onder andere gaan om ADM-beleid, huisregels van de horeca, afspraken over sluitingstijden of bepaalde vergunningsvoorwaarden.

Voor uitgaansgelegenheden

Alcohol-, Drugs- en Medicijnenbeleid horecapersoneel (ADM-beleid)

In de Alcoholwet is opgenomen dat medewerkers niet in kennelijke staat van dronkenschap of onder invloed van andere psychotrope stoffen (bijvoorbeeld drugs) dienst mogen doen in de horeca. Horecamedewerkers mogen tijdens werktijden dus niet dronken zijn en niet onder invloed van drugs. In het ADM-beleid kan de horecaondernemer opnemen dat horecamedewerkers voorafgaand en tijdens hun bardienst geen alcohol drinken of drugs gebruiken. Zodat zij hun werk op een gezonde en veilige manier kunnen uitoefenen.

Deurbeleid en huisregels

Voor het gezellig, leefbaar en veilig houden van de binnenstad en de horeca kunnen horecaondernemers Deurbeleid en huisregels vaststellen. Zij kunnen deze zelf opstellen of een voorbeeld overnemen, bijvoorbeeld de standaard huis- en gedragsregels van Koninklijke Horeca Nederland. Deze zijn opgesteld in samenwerking met de

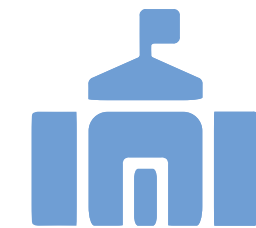
politie en gemeenten. Toegangsregels aan de deur zijn de basis voor de portier om te kunnen handhaven.

Norm dronkenschap

In de wet is opgenomen dat personen in kennelijke staat van dronkenschap of onder kennelijke invloed van psychotrope stoffen geen toegang mogen krijgen tot horecagelegenheden en/of geen alcohol aan hen mag worden verstrekt. In de wet is niet vastgelegd wanneer iemand precies in 'kennelijke staat' is. Hiervoor kun je gezamenlijk een norm vaststellen. Hoe je dit doet vind je terug in de gemeentelijke aanpak doorschenken bij dronkenschap.

Norm drugs

Het uitgangspunt van horeca is (meestal) geen drugs. Het is goed als de horeca, politie en gemeente gezamenlijk afspraken maken in hoeverre strikt of pragmatisch wordt omgegaan met de aanwezigheid van drugs in de horeca. Drugs(handel) in de horeca moet je gezamenlijk aanpakken. Hierbij is het goed om zowel de veiligheidskant als de gezondheidskanten in overweging te nemen (zie ook paragraaf 1.4 van de Leidraad alcohol, drugs en tabak op evenementen of de Leidraad denormalisering drugs bij evenementen van SKIP).

Voor gemeenten

Sluitingstijdenbeleid

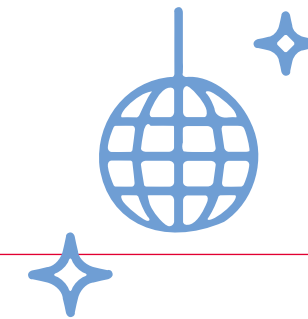
Uitgaansoverlast en -geweld kan worden voorkomen of beperkt door het afspreken en opstellen van een sluitingstijdenbeleid door gemeenten, horeca en politie. Goede sluitingstijden in de horeca kunnen er bijvoorbeeld voor zorgen dat het uitgaanspubliek verspreid naar huis gaat en er dus minder publiek op straat is.

Beleids- en uitvoeringsplannen

Gemeenten kunnen in hun eigen beleidsplannen maatregelen opnemen die van invloed zijn op de uitgaansomgeving. Bijvoorbeeld in een Preventie- en Handhavingsplan Alcohol, een Beleidsplan drugspreventie of in een Beleidsplan gericht op evenementen (zie ook het Evenementenbeleid van SKIP). In het Preventie- en Handhavingsplan kunnen ook interventies en maatregelen zijn opgenomen voor toezicht en handhaving in de uitgaansomgeving die kunnen bijdragen aan de integrale aanpak.

Handhaving

Voor uitgaansgelegenheden

Handhaving Alcoholwet

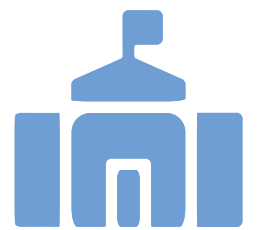
Voor het versterken van de naleving van de leeftijdsgrens kunnen NIX18-materialen worden ingezet, zoals de Check4ID app en een papieren leeftijdschecker van NIX. Voor het naleven van het verbod op doorschenken bij dronkenschap kan de aanpak doorschenken bij dronkenschap worden ingezet, inclusief een training voor het personeel hoe hier mee om te gaan (zie ook training personeel). Het is aan de bedrijfsleider om personeel die dronken zijn of onder invloed van psychotrope stoffen (bijvoorbeeld drugs) te weigeren hun dienst te laten starten.

Veilig uitgaan

Voor het veilig uitgaan zijn er voor de horeca - in samenwerking met de gemeente en politie - verschillende interventies beschikbaar die onderdeel zijn van de Keuzewijzer Aanpak Veilig Uitgaan. Bijvoorbeeld de inzet van de Horecatelefoon.

Handhaving Opiumwet

Voor de handhaving van drugs is er een set van maatregelen beschikbaar. Dit begint bij controle op drugsbezit en -handel bij de voordeur (fouilleren en visiteren). Je kunt daarbij een dropbox plaatsen waar bezoekers vrijwillig en anoniem afstand kunnen doen van hun drugs. Je kunt ook drugskluizen inzetten in het geval je drugs bij controle aantreft, en deze niet vrijwillig in een dropbox zijn geplaatst. Voor een verdere beschrijving zie Aanpak drugshandel in de horeca en hoofdstuk 3 van de Leidraad Alcohol, drugs en tabak op evenementen.

Voor gemeenten en politie

Handreiking Toezicht op de Alcoholwet

De gemeente is verantwoordelijk voor de handhaving van de Alcoholwet. Dan gaat het om de leeftijdsgrens voor de verkoop van alcohol en het verbod op het toelaten van mensen in kennelijke staat van dronkenschap. Of onder kennelijke invloed van andere psychotrope stoffen. De Handreiking toezicht Alcoholwet geeft praktische

informatie en handvatten om de handhaving hiervan effectief in te richten.

De politie houdt toezicht op het verbod op doorschenken bij dronkenschap, openbaar dronkenschap en op de Opiumwet. Het onderling afstemmen tussen gemeente en politie is hierin belangrijk.

Infosheet Lokale handhaving van wetgeving rondom dronkenschap

Voor handhaving van het verbod op doorschenken bij dronkenschap geeft de infosheet handhaving van wetgeving rondom dronkenschap informatie over:

- 1) de wetgeving,
- 2) hoe dronkenschap kan worden herkend, en
- 3) het belang van het verzamelen van bewijslast.

Handhavingsstrategie

Voor het naleven van de geldende wet- en regelgeving (de Alcoholwet, Opiumwet en de Algemene Plaatselijke Verordening (APV)) en het voorkomen of aanpakken van middelenproblematiek stellen gemeenten in samenwerking met de politie een handhavingsstrategie op. De strategie

kun je opnemen in het preventie- en handhavingsplan, samen met de daar bijbehorende sanctiestrategie en het handhavingsarrangement.

Veilig uitgaan

Om de veiligheid in jouw uitgaansgebied te verbeteren kan het stappenplan van de Kwaliteitsmeter Veilig Uitgaan van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV) worden gevolgd. In zes stappen worden de betrokken partijen samengebracht, de veiligheidsproblemen geanalyseerd en de maatregelen geselecteerd, uitgevoerd en geëvalueerd. Op het gebied van handhaving kan men kiezen voor het inzetten van een Openbare Orde Team, het instellen van gebiedsverboden en controle op drugsbezit en -handel in de horeca.

Colofon

Auteurs

Janneke van der Avoort
Patrick van Iperen

Projectleiding

Britt Bilderbeek

Vormgeving

The Creative Hub | Canon

Beeld

Gettyimages.nl

Artikelnummer

TRI65-036

Trimbos-instituut, 2024